

Klucze do oznaczania owadów Polski —
Część XIX, Chrząszcze — *Coleoptera*, z.
94 b, Stonkowate — *Chrysomelidae*, pod-
rodziny: *Chrysomelinae* i *Galerucinae*,
opracował dr Andrzej W a r c h a ł o w -
s k i, Warszawa 1973, s. 97, rys. 415, wy-
dawca Polskie Towarzystwo Entomolo-
giczne za pośrednictwem Państwowego
Wydawnictwa Naukowego z zasiłku Pol-
skiej Akademii Nauk, nakład 1000 + 85
egz.

Podrodzina *Chrysomelinae* repre-
zentowana jest w entomofaunie polskiej
przez 15 rodzajów, 16 podrodzajów i 90
gatunków. Przedstawicielem tej podro-

dziny jest m. in. znana powszechnie
stonka ziemniaczana — *Leptinotarsa*
decemlineata Say. Poza tym szereg ga-
tunków z tej podrodziny ma znaczenie
gospodarcze w leśnictwie i rolnictwie.
Ok. 20 żeruje na wierzbach, topolach
i olchach. Są to np. pospolicie występu-
jące rynnice i hurmak olchowy. Ponad-
to niektóre gatunki występują na lucer-
nie, gorczycy i chrzanie. Część gatun-
ków występuje na różnych roślinach
zielnych, w tym na szalwii, pokrzywie,
dziurawcu i babce. Dla 14 gatunków ro-
śliny żywicielskie są nieznane.

Podrodzina *Galerucinae* w entomo-

faunie polskiej obejmuje 9 rodzajów, 7 podrodzajów i 29 gatunków. Ok. 10 gatunków występuje na drzewach i krzewach liściastych — wiązach, wierzbach, olchach, sośnie, leszczynie i in. Z uwagi na masowe pojawy niektórych gatunków mają one częstokroć poważne znaczenie gospodarcze. 2 gatunki szkodliwe są w warzywnictwie, żerują na fasoli i sałacie, 1 gatunek występuje na różach, pozostałe gatunki występują na różnych roślinach zielnych, m. in. na wrzosie, żarnowcu i janowcu.

Autor, wybitny specjalista od chrząszczy, taksonomię stonkowatych ujętą w sposób nowoczesny opiera na ich morfologii szczegółowej i dodatkowo, z uwagi na dużą zmienność osobniczą i geograficzną, na budowie aparatów kopulacyjnych samców. Ponadto autor omawia gatunki dotychczas nie spotykane w Polsce, lecz mogące wy-

stąpić z tytułu bliskości swoich zasięgów z naszymi ziemiami. Wartość opracowania podnosi dodatkowo 415 oryginalnych rysunków.

Klucz nie omawia budowy w ujęciu ogólnym i trybu życia stonkowatych oraz nie podaje wskazówek zbierania i konserwowania, ponieważ omówienia te zostały ujęte w zeszycie 94 a, który to zeszyt stanowi pierwszą część opracowania stonkowatych.

Ponadto klucz zawiera skorowidz systematycznych nazw łacińskich, przytacza używane nazwy polskie, podaje podział na zeszyty części XIX, plan podziału na wydawnictwa „Klucze do oznaczania owadów Polski” oraz informację w trzech językach dotyczącą nabywania i wymiany kluczy.

Romuald Gołębiowski